

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

95. An qui in die 2. Novembris omittat recitare Officium defunctorum, & Officium Octavæ committat unum, vel duo peccata? Et an qui in prædicta die recitat Officium Octavæ, sed relinquit Officium ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

feriant de his, qui non seruant consuetudinem, vel committere scandalizantur. Sed omnes coniecturae sunt in consuetudine recitandi Officium defunctorum in die 2. Nouembris, nam est consuetudo grauis, & communiter seruatur, & viri timorati male sentiunt de his, qui illam non seruant: ergo dicendum est talem consuetudinem ad culpam mortalem obligare. Ex quibus omnibus patet responsio ad argumenta pro secunda sententia superius adducta. Et hæc dicta sufficiant circa præsentem quaestionem, non ita diligenter ab auctoribus vsque adhuc examinatum.

RESOL. XCV.

An si quis in die 2. Nouembris omitat recitare Officium Defunctorum, & Officium Octauæ, committat unum, vel duo peccata?

Et an, qui in prædicta die recitat Officium Octauæ, sed relinquit Officium Defunctorum, si sit Beneficiarius, teneatur restituere fructus beneficij?

Et docetur, quomodo possumus cognoscere consuetudinem obligare, & ita habere modum legis, vel non obligare, & sic non introductam per modum legis, v.g. recitandi Officium Defunctorum in die 2. Nouembris: ieiunandi in Vigilia Natiuitatis B. Mariae, non comedendi oua, & lacticia in Quadragesima, &c. Ex p.9. tr.7. & Misc.2. Rel.29.

Sup. hoc supra in Ref. 90. §. Nota secundo.

§. 1. **C**ausa est curiosus, & nouus; & ad illum respondet nouissimè Pater Pellizzarius in *tract. de Moralibus*, c.6. q.8. n.17. in 2. edit. vbi sic ait: [Addo hinc obiter; (quod non reperi decimum ab vltimo Doctore,) omitentem officium Defunctorum in die Commemorationis Defunctorum, & Officium Octauæ omnium Sanctorum, videri non improbabile, quòd faciat vnicum peccatum: cum illa die hæc duo Officia videantur præcipi per modum vnus: in quo mecum sensit Pater Zanettus, addens de rigore contrarium esse sustinendum.] Ita ille.

2. Sed ego licet non audeam Doctorum virorum opinionem damnare, apud me tamen non caret maxima difficultate, quia sunt præcepta diuersa, vt pote de officiis diuersis; & idèd omittio vnus nõ officit alteri: nam recitans Officium Defunctorum adimplet obligationem illius, licet non recitet Officium Octauæ; & è contra: ergo, &c. Quod confirmatur: nam, quando illa dies est impedita Officium Defunctorum transferretur in alium diem: ergo sunt diuersa præcepta. At ex his oritur aliud dubium curiosum, & à nemine, quod sciam, tactum; nempe, an qui in 2. die Nouembris recitat Officium Octauæ, sed relinquit Officium Defunctorum; si sit Beneficiarius, teneatur restituere fructus Beneficij. Ego, saluo meliori iudicio, negatiuè respondeo: quia, cum simus in odiosis, & pœnalis, Bulla Pij V. non est extendenda ad casum nostrum: nam loquitur de Officio ordinario, quod singulis diebus recitatur, & idèd in illa efficitur mentio de Horis, vt patet ex ipsius Bullæ contextu, quam Bullam affert *Petrus de Hor. Can. cap. 5. dub. 17. n. 2.* Sed in Officio Defunctorum non adsumt Horæ, sed tantum Matutinum, Laudes, & Vesperæ: ergo Bulla Pij V. vt diximus, non loquitur, neque est extendenda ad Officium Defunctorum, vt pote diuersum ab ordinariis Officiis.

3. Nota verò, quòd amicissimus Pater Pellizzarius videtur nimis propensus, ex rationibus, vt ipse ait, à me adductis, ad declarandam consuetudinem

recitandi Officium Defunctorum in die 2. Nouembris, non obligare ad peccatum mortale: sed videat, ne postea idem dicendum sit de consuetudine Mortalium recitandi Horas Canonicas extra Chorum; quod ipse, & optimè mordicus negat; & de consuetudine ieiunandi in Vigilia Assumptionis B. Virginis, & de multis aliis consuetudinibus totius Ecclesiæ: nam, v. g. possunt dicere parentes & tutores, consuetudinem baptizandi infantes, antequam ad vsum rationis perueniant, non obligare illos sub mortalitate de familiaribus.

4. Dicendum est itaque, omnes supradictas consuetudines esse sub mortali obligatorias. Primum quia sunt in re graui, vt de se patet. Secundò, quia omnes illas transgredientes putant peccare mortaliter. Tertio quia omnes Doctores vnianiter ita docuerunt. Quarto, quia illas transgredientes à Superioribus puniuntur. Hæc enim sunt præsumptiones attendendæ, vt asserunt Doctores, ad probandum consuetudinem à principio introductam, & continuatam esse sub onere peccati mortalis. Et ita est communis sensus totius Ecclesiæ circa enumeratas consuetudines. Nec aliter dicendum existimo.

5. Vnde, præter Doctores in confirmationem supradictorum à me alibi adductos, non deserau hic apponere auctoritatem Iosephi Rocaful. sic asserit in *Praxi Theol. mor. par. 3. lib. 6. c. 4. q. 3.* Quomodo possumus cognoscere, consuetudinem obligare, & ita habere modum legis; vel non obligare, & sic introductam per modum deuotionis; Vera sententia ait, ex tribus coniecturis deduci posse; consuetudinem per modum legis obligare. Prima coniectura, si consuetudo sit grauis, difficilis, & communiter seruata à populo. Ratio est: quia non solet populus vniformiter conuenire in his actibus, quos secundum consuetudinem facit, nisi quando se obligatum sentit. Secunda coniectura est, si viri timorati male sentiunt de his, qui non seruant consuetudinem, & communiter populus scandalizatur. Ratio huius coniecturæ est: quia, nisi consuetudo obligaret, non malè sentirent viri timorati de his, qui non seruant eam, nec populus scandalizaretur. Tertia coniectura, si Prælati, Superiores puniant violentes consuetudinem. Huius ratio est: quia, si Prælati non sentirent, consuetudinem obligare, non punirent violentes eam; nemo enim puniendus est ex eo, quòd non faciat id, ad quod non obligatur. Ex his colligitur malè dixisse Fagundes in 4. *Præcepto Ecclesiæ*, l. 1. num. 12. difficile posse probari, consuetudinem non edendi oua in Quadragesima obligare: nam existimo posse probari, hanc consuetudinem obligare. Probatur: nam hæc omnes coniecturæ adsumt ferè in omnibus mundi partibus circa consuetudinem non comedendi oua, & lacticia in tempore Quadragesimæ: ergo clarè apparet dictam consuetudinem abstinendi ab ouis, & lacticiis in Quadragesima obligare sub præcepto mortali: & hæc omnia docet Rocaful. obli. *supra*. Vide etiam doctum, & amicissimum P. Bal. dellum in *Theol. mor. tom. 1. lib. 5. disp. 47. n. 16. & 17.* Merollam *tom. 3. disp. 5. c. 3. dub. 2. n. 32.* Præpositum in p. 2. *D. Thoma*, q. 97. dub. 1. n. 7.

RESOL. XCVI.

An si quis non haberet Breuiarium, sed seruet Psalmos, teneatur illos dicere sine Lectionibus in Matutino, vel Capitulis, & versiculis in Horis? Et quid, si seruet aliquas Lectiones, seu Capitula, & Oraciones, an teneatur sic dicere Officium? Ex p. 2. tr. 12. Rel. 30.

§. 1. Nega